

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 16 април 2021 година, врз основа на примена жалба од Енвер Гаши, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет - порталот „Актуале.мк“, со текстот насловен „Ndërron jetë afaristi dhe humanisti i njohur nga RMV, Nexhat Shahini“ („Почина познатиот бизнисмен и хуманист од Република Северна Македонија, Неџат Шахини“), го прекрши Кодексот на новинарите во членот 12.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на 28 март 2021 година, новинарот Енвер Гаши поднесе жалба за текстот со наслов „Ndërron jetë afaristi dhe humanisti i njohur nga RMV, Nexhat Shahini“ („Почина познатиот бизнисмен и хуманист од Република Северна Македонија, Неџат Шахини“), објавен на 27 март 2021 година, на интернет порталот „Актуале.мк“ (www.aktuale.mk).

Во жалбата се наведува дека порталот „Актуале.мк“ презел содржина објавена на порталот „Штегу“ без да го наведе изворот, односно дека станува збор за плагијаторство. Дополнително, жалителот истакнува дека, при преземање на текстот, отстранета била последната реченица од оригиналната содржина, во која бил наведен и изворот.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со порталот „Актуале.мк“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Медиумот не оговори на наводите на жалбата.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и едногласно одлучи дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членот 12:

Член 12: „Плагијаторството е неприфатливо. Цитатите не смеат да се користат без да се нагласи изворот или авторот“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 16 април 2021 година, Комисијата за жалби ги разгледа наводите на жалителот и изврши увид во спорната содржина.

Членовите на Комисијата заклучија дека се работи за кршење на професионалните и етички стандарди, во случајов, за безмалку комплетно преземање на текст од еден во друг медиум, без воопшто да биде нагласен изворот и авторот на оригиналната содржина.

Станува збор за пригоден текст објавен на порталот „Штегу“ посветен на смртта на истакнат бизнисмен и хуманитарец. Комисијата констатираше дека порталот „Актуале.мк“ целосно ја презел содржината од „Штегу“, со исклучок на последната реченица од изворниот текст, во која, практично, и се наведени изворот и еден од авторите на текстот.

Комисијата се согласи дека се работи за нефер однос и обид да се „присвои“ туѓа содржина и да се претстави како своја. Ова уште повеќе што станува збор за текст со бројни податоци и информации, за што авторот несомнено потрошил и труд и време. Членовите на Комисијата оценија дека, со преземањето на текстот, порталот „Актуале.мк“ очигледно сакал да изрази почит кон ликот и делото на починатиот бизнисмен и хуманитарец, но сепак, тоа не може да биде оправдување да не се наведе изворот и авторството. Секоја содржина преземена од друг извор треба да биде соодветно означена, вклучително и да се посочи линк кон оригиналниот текст, особено во случаи кога се преземаат целосни или поголеми делови од содржините на другите медиуми.

Оттука, Комисијата најде дека интернет – порталот „Актуале.мк“ го прекршил **членот 12** од Кодексот на новинарите, според кој плагијаторството е неприфатливо, а цитатите не смеат да се користат без да се нагласи изворот или авторот. Доколку информацијата е преземена или парафразирана од друг медиум, авторско дело или истражување, изворот мора да биде наведен, во спротивно, станува збор за плагијатор, а не за новинар.

Новинарите во онлајн медиумите нема да потпишуваат текстови, фотографии, илустрации, видео и звучни записи на други автори и медиуми како свои. Пред користењето вести или извадоци од текстови на други медиуми, тие ќе ги консултираат правилата за користење на медиумските содржини на медиумот кој ги продуцирал, доколку тој има усвоено и објавено такви правила.

Онлајн медиумите, доколку не поседуваат, треба да подготват сопствени правила во кои ќе ги наведат начинот и обемот на преземање и користење содржини од други медиуми и автори, како на пример: начинот на истакнување на изворот од каде се пренесува содржината, начинот на цитирање на извадоци од оригиналниот авторски текст, начинот на уредување на правата за целосно користење туѓи авторски текстови и др.

Во овој контекст, Комисијата ги повикува медиумите јасно и експлицитно да го наведуваат изворот и авторот при преземање на содржини од друг медиум, како и да наведат линк, во случај кога се објавува целосно преземена содржина.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како во диспозитивот.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова – Илиеска, Ердџан Ахмет и Димитар Мицев.

Се обврзува интернет - порталот „Актуале.мк“ (www.aktuale.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби

